

Projekt

z dnia 20 lutego 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA
RADY MIEJSKIEJ SĘDZISZÓW**

z dnia 27 lutego 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Sędziszów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w zw. z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm. Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 i poz. 2140) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Sędziszów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Sędziszów

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Sędziszów

Adam Mysiara

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Miejskiej Sędziszowie
z dnia 27 lutego 2023 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SĘDZISZÓW
NA LATA 2023-2025**

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otoczy je miłością, zapewni poczucie bezpieczeństwa i zaspokoi jego potrzeby.

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcji w rodzinie, nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań; role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W takiej rodzinie dobro dziecka jest zagrożone, dlatego dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Obowiązkiem gminy jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań, mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Skuteczna ochrona dzieci i udzielanie pomocy rodzinom może być osiągnięte we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

II. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Sąd, Policja, itp.). W związku z powyższym zostaje wprowadzony trzyletni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sędziszów na lata 2023-2025, którego priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Sędziszów jest zgodny z:

- a) Ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.,

- b) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- c) Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- d) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- e) Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- f) Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- g) Ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku
- h) Ustawą o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 roku
- i) Ustawą Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku
- j) Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziszów na lata 2023 - 2029.

III. Diagnoza środowiska i problemu

Gmina Sędziszów leży w województwie świętokrzyskim, w południowo-zachodniej części województwa otoczona aglomeracją małopolski i śląska. Jest to gmina o charakterze przemysłowo-rolniczym. Zamieszkuje ją niespełna 12.214 mieszkańców, na obszarze 14.571 ha. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby mieszkańców, co obrazują dane zawarte w Tabeli 1.

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Sędziszów w latach 2020-2022

Lp.	Mieszkańcy	2020	2021	2022
1.	liczba ludności ogółem	12.518	12.295	12.214

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych UM Sędziszów.

Z danych zawartych w tabeli wynika, iż z roku na rok systematycznie spada liczba mieszkańców naszej gminy.

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Sędziszów w latach 2020-2022

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych UM Sędziszów.

Placówki oświatowe

Tabela 2. Wykaz uczniów szkół i przedszkoli w Gminie Sędziszów

Wykaz szkół i przedszkoli w Gminie Sędziszów	Rok szkolny 2020/2021	Rok szkolny 2021/2022
Przedszkole Samorządowe w Sędziszowie	144	168
Szkoła Podstawowa Nr 1 w ZSO w Sędziszowie (oddział przedszkolny)	39	46
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sędziszowie (oddział przedszkolny)	47	49
Szkoła Podstawowa w Pawłowicach (oddział przedszkolny)	9	12
Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Bolesćicach	16	15
Niepubliczne Przedszkole w Tarnawie	75	67
Niepubliczne Przedszkole w Mstyczowie	43	42
Niepubliczne Przedszkole w Krzcięcicach	31	38
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sędziszowie	412	438
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sędziszowie	233	240
Szkoła Podstawowa w Pawłowicach	104	103
Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie	89	70
Szkoła Podstawowa w Tarnawie	63	72
Szkoła Podstawowa w Krzcięcicach	52	54
Szkoła Podstawowa w Mstyczowie	69	70

Źródło. Opracowanie na podstawie Strategii RPS Gminy Sędziszów 2023-2029

Wyżej wymienione podmioty pozwalają dzieciom i młodzieży realizować swoje zainteresowania, a także organizują im czas wolny, pomoc w nauce.

Na terenie Gminy Sędziszów funkcjonuje placówka wsparcia dziennego - Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna. Placówka ta zapewnia miejsc dla 30 podopiecznych. W placówce wsparcia dziennego odbywają się zajęcia dla dzieci w zakresie pokonywania trudności szkolnych i organizowania czasu wolnego. Zapewniona jest pomoc dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożone demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. Realizowane są zajęcia w formie kół zainteresowań, zajęć wychowawczych, imprez okolicznościowych i integracyjnych oraz wyjazdów grupowych. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz analiza społeczna Gminy.

Z danych Wydziału Ewidencji Urzędu Miejskiego w Sędziszowie wynika, że na koniec 2022 roku w gminie zamieszkiwało 12.214 osób, a skala bezrobocia przedstawiała się następująco:

Tabela 3. Bezrobotni z terenu Gminy Sędziszów

Miasto i gmina Sędziszów	Rok 2022
Bezrobotni ogółem	267
w tym kobiety	187
Bezrobotni z prawem do zasiłku	28
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy	152

Źródło. Opracowanie na podstawie danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Jędrzejowie

Powyższe dane pokazują, iż na koniec grudnia 2022 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu gminy Sędziszów mieliśmy 267 osób, w tym kobiety stanowiły 70 %, a mężczyźni 30%. Według stanu na 31 grudnia 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie jędrzejowskim wynosiła 6,8%, dla województwa świętokrzyskiego wynosiła 7,7% i dla Polski 5,2%.

Rodziny objęte wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej było poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby czy rodziny ubiegającej się o pomoc. Wywiad ma na celu ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, majątkowej osób i rodzin ubiegających się o świadczenie. Pracownicy socjalni w 2022 roku przeprowadzili łącznie 310 wywiadów środowiskowych, udzielili porad w ramach tylko samej pracy socjalnej dla 359 osób, zawarli 14 kontraktów socjalnych oraz założyli 3 Niebieskie Karty.

W postępowaniu o przyznanie świadczeń pracownicy socjalni kierowali się dobrem osób korzystających z pomocy i ochroną ich dóbr osobistych, a przede wszystkim dobrem małoletnich dzieci.

Z pomocy finansowej w 2022 roku skorzystało 322 rodziny, w których przebywało łącznie 520 osób. Rodzaj, ilość i liczbę przyznanych świadczeń przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4. Rodzaj, ilość i liczba przyznanych świadczeń w 2022 r.

Lp.	Rodzaje świadczeń	liczba osób którym przyznano świadczenia	liczba rodzin ogółem
1.	świadczenia z zadań zleconych i własnych	322	257
2.	w tym pieniężne	216	209
3.	w tym niepieniężne	123	87

Źródło. Opracowanie na podstawie sprawozdania MRiPS-03 za I-XII 2022 r.

Poniższa tabela obrazuje powody udzielenia wsparcia z pomocy społecznej:

Tabela 5. Powody udzielenia wsparcia z pomocy społecznej:

Powody udzielenia wsparcia	Rok 2020 - liczba rodzin	Rok 2021 - liczba rodzin	Rok 2022 - liczba rodzin
Ubóstwo	118	111	103
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	5	7	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	29	22
Bezrobocie	140	127	101
Niepełnosprawność	126	115	105
Długotrwała lub ciężka choroba	234	216	170
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym	65	59	40
Rodziny niepełne	42	36	24
Rodziny wielodzietne	12	12	7
Przemoc w rodzinie	3	1	3
Alkoholizm lub narkomania	35	34	29
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	8	6
Zdarzenia losowe	3	5	3
Sytuacja kryzysowa	4	2	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03 za 2020-2022 r.

Z powyższych danych wynika, że Ośrodek wspierał najczęściej rodziny, gdzie dominującymi problemami były długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo i bezrobocie. Należy podkreślić, że podano główne przyczyny przyznania pomocy, w tle natomiast pozostają: bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm, przemoc i potrzeba ochrony macierzyństwa.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego wraz z upływem lat zmniejszyła się dzięki efektywnej pracy pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny. W 2022 r. w stosunku do roku 2020 bezradność w rodzinach zredukowała się o 61,54%. Analizując dane Ośrodka należy stwierdzić, że w danej rodzinie występuje korelacja powodów przyznania pomocy.

Pracownicy socjalni skupiają się na długotrwałej pracy socjalnej, która pozwoli ludziom poradzić sobie samym z trudnymi sytuacjami życiowymi.

Tabela 6. Praca socjalna świadczona w MGOPS w Sędziszowie w latach 2020-2022

ROK	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
2020	144	314
2021	182	396
2022	179	359

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03 za 2020-2022 r.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny realizują szereg zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej i Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować.

Świadczenia rodzinne

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony czas, ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część spośród świadczeń rodzinnych występuje samoistnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego.

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne. Przyznawanie większości świadczeń rodzinnych uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna,
- świadczenie rodzicielskie,
- świadczenie „Za życiem”.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się (pełnoletniej osobie uczącej się, niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony). Przyznanie zasiłku rodzinnego jest ściśle związane z dochodem w przeliczeniu na osobę w rodzinie i przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo

- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie wypłacił świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w kwocie 4 511 688,77 zł

Karta Dużej Rodziny

Rządowy Program „Karta Dużej Rodziny” został zapoczątkowany 16 czerwca 2014 roku. W ramach programu członkom rodzin wielodzietnych, na ich wnioski, przyznawane są Karty Dużej Rodziny. Karty te upoważniają do korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów i usług lub innych form działalności. Karty przyznawane są członkom rodziny wielodzietnej, gdzie na utrzymaniu jest co najmniej troje dzieci. Karta wydawana jest rodzicom na czas nieokreślony, dziecku do ukończenia 18 roku życia, dziecku powyżej 18 roku życia odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia a dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18 roku życia na okres ważności orzeczenia.

Od 1 stycznia 2019 roku miała miejsce zmiana, dzięki której prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Niezależnie od ogólnopolskiej karty dużej rodziny, również Gmina Sędziszów Zarządzeniem nr 42/2015 Burmistrza Sędziszowa wprowadziła program pod nazwą „Karta Dużej Rodziny”. W programie tym uczestniczyć mogą rodziny wielodzietne, w tym rodziny zastępcze zamieszkałe na terenie Gminy Sędziszów mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z szerokiego katalogu ofert usługowych oferowanych przez gminę, inne podmioty z terenu gminy, a także przez prywatnych przedsiębiorców.

Tabela 7. Realizacja rządowego oraz gminnego programu „Karta Dużej Rodziny”

	2020	2021	2022
Karta Dużej Rodziny	192	1231	284
Gminny Program Karta Dużej Rodziny	60	37	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

Dzieci z gminy Sędziszów umieszczone w pieczy

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2022 r. z terenu gminy Sędziszów w różnych formach pieczy zastępczej przebywało **10 dzieci**, za które ponoszono częściową odpłatność. Gmina Sędziszów w 2022 roku współfinansowała pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Nagłowicach. Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka w pieczy,
- c) 50% wydatków w trzecim roku i kolejnych latach.

Tabela 8. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2020-2022.

	2020	2021	2022
Liczba umieszczonych dzieci	8	9	10
Liczba umieszczonych dzieci w tym:			
• w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	6	6
• w rodzinach zastępczych	4	3	4
Opłaty gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	108.315,38	126.295,01	159.538,49
Opłaty gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym:			
• w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	87.693,08	109.274,00	140.810,80
• w rodzinach zastępczych	20.622,30	17.021,01	18.727,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

W porównaniu do lat poprzednich należy odnotować, iż wzrosła liczba dzieci umieszczonych w pieczy, a kwota odpłatności jaką ponosi Gmina jest nadal znacząca i za rok 2022 wynosiła: 159.538,49 zł.

Asystenci rodziny

W celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin, w 2022 roku Ośrodek zatrudnił 2 asystentów rodziny, którzy we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikami socjalnymi opracowywali plany pracy z rodzinami. Praca asystenta rodziny koncentrowała się głównie na: pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica, wzmacnianiu kompetencji rodziców, pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego, pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny, pomocy w poszukiwaniu pracy, doradztwie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomocy w planowaniu budżetu rodzinnego, pomocy w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymywaniu czystości w otoczeniu oraz pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach. Asystenci swoim działaniem obejmowali łącznie 29 rodzin z terenu Gminy Sędziszów przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 9. Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny w latach 2020-2022.

Rodziny objęte wsparciem	2020	2021	2022
Liczba asystentów rodziny	2	2	2
Liczba rodzin, w tym objętych wsparciem:	29	26	29
• do 3 miesięcy	4	2	2
• od 4 m-ca do 12 miesięcy	5	0	3
• powyżej 1 roku	20	25	25
• przez sąd	5	4	6
Zakończona współpraca z rodzinami, w tym z powodu:	5	1	8
• osiągnięcia celów	2	1	5
• braku efektów	0	0	0
• zaprzestania współpracy przez rodziny, w tym:	0	0	1

- kontynuowanie monitoringu	0	0	0
- zmiana miejsca zamieszkania	3	0	2

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

Placówki wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Sędziszów funkcjonuje w strukturach MGOPS placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna mieszcząca się w budynku przy ul. Kard. Wyszyńskiego 4 w Sędziszowie. Placówka ta zapewnia miejsca dla 30 podopiecznych, którymi są dzieci i młodzież w wieku szkolnym.

Placówka ta wspiera rodziców mających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez otoczenie ich dzieci dodatkową opieką wychowawczą, dydaktyczną, psychologiczną i terapeutyczną. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane przez placówkę wzmacniają więzi rodzinne, więzi ze szkołą, ze środowiskiem lokalnym oraz kulturą i tradycjami. Służą one nie tylko dzieciom, ale również ich rodzicom wskazując im prawidłową rolę jaką powinni odgrywać w życiu rodzinnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W myśl ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gmin należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują 4 kierunki:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Celem programu jest:

- ograniczenie skali występujących na terenie gminy Sędziszów problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych zachowań oraz innych negatywnych następstw, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców,
- zmniejszenie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań dysfunkcyjnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Sędziszów,
- przeciwdziałanie zjawisku narkomanii, zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie już występują na terenie gminy,

- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- inicjowanie i prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszenia rozmiarów tych już istniejących.

Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co szósty mieszkaniec gminy uwikłany jest osobiście lub przez członków rodziny w problem alkoholowy. Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie.

Tabela 10. Rodziny objęte pomocą w latach 2020-2022

Rodziny objęte pomocą	2020	2021	2022
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	373	335	285
W tym: rodzin z problemem alkoholowym	35	34	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

Zauważyć należy, że liczba rodzin korzystających z usług MGOPS oraz rodzin, w których występuje problem alkoholowy maleje z każdym rokiem.

Punkty konsultacyjne pełnią ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Ich zadaniem jest wskazanie problemu w rodzinie i pokazanie możliwości ich rozwiązania. Punkt konsultacyjny dla mieszkańców Gminy zlokalizowany jest w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Punkt świadczy usługi w pierwsze 4 poniedziałki miesiąca w wymiarze 3 godz. tygodniowo, w godzinach popołudniowych. Liczba osób zgłaszających się po poradę do Punktu Konsultacyjnego pokazuje, że mieszkańcy naszej gminy chętnie korzystają z tej formy pomocy.

Tabela 11. Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2020-2022

Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym	2020	2021	2022
Psycholog	21	13	0
Policjant	8	10	11
Pracownik socjalny	43	49	83
Prawnik	0	4	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

Problemy uzależnień wiążą się najczęściej z szeregiem problemów współtowarzyszących, takich jak: przemoc wobec najbliższych, ograniczenie praw rodzicielskich, sprawy rozwodowe, współwłasność małżeńska, eksmisje itp.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w mieście i gminie Sędziszów jest również liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu.

Tabela 12. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2020	2021	2022
Liczba przyjętych wniosków	23	20	12
Liczba spraw skierowanych do biegłego sądowego	13	21	9
Liczba spraw skierowanych do sądu	13	14	8

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Sędziszowie

Ze środków pochodzących z Programu finansowana jest również bieżąca działalność Klubu Abstynentów „Promyk” w którym odbywają się mitingi i spotkania grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałanie Narkomanii reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii na terenie gminy Sędziszów.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Sędziszowie

Przemoc w rodzinie, rozumiana jako przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna lub ekonomiczna jest istotnym problemem społecznym, występującym we wszystkich grupach społecznych. Przemoc jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych osób oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie. To nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Zaliczamy do nich:

- objawy fizyczne (m.in. obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- objawy społeczne (m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wśród zadań własnych gminy wymienia m. in. opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Sędziszowie na lata 2021-2025 jest zapisem działań, które są realizowane w ramach zadań własnych

gminy. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie, wskazuje podmioty współpracujące ze sobą, jak również podmiot odpowiedzialny za realizację zadania oraz źródło finansowania.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) Wzmacnianie zintegrowanego systemu współdziałania lokalnych instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 2) Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 3) Zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) Intensyfikacja działań wobec sprawców przemocy prowadząca do ustania przemocy w rodzinie;
- 5) Poszerzanie wiedzy oraz świadomości wśród społeczeństwa dotyczącej przemocy w rodzinie;
- 6) Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy poprzez:
  - - prowadzenie Punktu Konsultacyjnego,
  - - realizację procedury Niebieskiej Karty,
  - - pomoc psychologiczną dla osób doznających przemocy w rodzinie,
  - - kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc domowa rodzi głębokie i szkodliwe konsekwencje, może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Często związana jest z nadużywaniem alkoholu. Zmniejszenie przejawów przemocy w rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który łączy działania różnych osób i instytucji.

W 2022 roku odbyło się 14 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Na posiedzeniach omawiane były sprawy dotyczące zjawiska przemocy na terenie gminy, analizowano „Niebieskie Karty”.

Do przewodniczącego Zespołu wpłynęło 22 karty w tym: 19 NK sporządzonych przez Policję, 3 NK sporządzone przez pracowników Ośrodka. Z 20 rodzinami, spośród których wszczęto procedurę NK w 2022 roku oraz 12 rodzinami z lat 2019, 2020, 2021 pracowały grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.

W roku 2022 zostało zakończonych 29 „Niebieskich kart” z lat 2019-2022, w tym 3 z powodu braku zasadności podejmowania działań, 26 z powodu ustania przemocy oraz zrealizowania planu pomocy.

Punkt Konsultacyjny, który udziela wsparcia osobom i rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym, udzielał również pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, W 2022 roku 88 osób skorzystało z takich porad. Psycholog udzielił w ramach poradnictwa specjalistycznego porad 11 osobom z problemem przemocy.

Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego w gminie Sędziszów systemu pomocy dla osób i rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych i niepotrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dokonano analizy SWOT Program, który realizowany był przez gminę Sędziszów w latach 2020-2022.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • obowiązujące akty prawne, strategie i programy • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny • otwartość i chęć udziału pracowników w szkoleniach • dobrze układająca się współpraca instytucji działających na rzecz rodziny • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego • możliwość skorzystania z porad psychologa, policjanta, pracownika socjalnego, prawnika • bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w okresie roku szkolnego • dobre zaplecze edukacyjne i sportowe • ulgi dla rodzin wielodzietnych - gminna Karta Dużej Rodziny • funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny • wspieranie rodziny przez asystenta rodziny • placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna • zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą • doświadczenie i umiejętność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych • znajomość środowiska lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej • bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin • niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwycięzeniu sytuacji kryzysowych • rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym • zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych/lokalowych/kadrowych • niedostateczna liczba specjalistycznej kadry • zjawisko marginalizacji społecznej w szczególności dzieci i młodzieży, która wynika z wielu problemów społecznych, m.in. alkoholizmu • brak rodzin wspierających • niewystarczająca ilość atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży zagrożonej demoralizacją
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej • podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami • zwiększająca się świadomość społeczna w zakresie znaczenia i wartości rodziny oraz istnienia różnych form wsparcia • przychylność władz samorządowych • gotowość współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych • większe możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację działań z zakresu pomocy rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • niepewność finansowa (niestabilność, ograniczone środki finansowe) • stereotypowe postrzeganie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne • rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań • brak wzorców i autorytetów dla dzieci i młodzieży • konsumpcyjny styl życia • brak twórczego spędzania czasu wolnego • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej • przrzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje

	<ul style="list-style-type: none"> • brak świadomości na temat grożących dziecku niebezpieczeństw • brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych • brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem przez nie wolnego czasu • brak kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia
--	---

IV. Cele programu

Cel główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywracanie zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.
2. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
3. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych.
4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących.
5. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

V. Działania

Cel	Działania
Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.	Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności.
	Praca socjalna, polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
	Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodziny.
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.
	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.
	Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny. Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny.
	Pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego.
	Pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
	Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających. Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających.

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych.	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną .
	Monitorowanie zagrożeń dla zdrowia dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy.
	Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.
	Objęcie dożywianiem dzieci realizujących obowiązki szkolny.
	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim, w ramach ustawy o pomocy społecznej.
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności przez przedstawicieli pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.
	Motywowanie członków rodziny do podejmowania wysiłków na rzecz ograniczania własnych dysfunkcji.
	Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania własnej przyszłości zawodowej, motywujących do podjęcia pracy.
	Angażowanie i motywowanie oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
	Współpraca z instytucjami, szczególnie ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami rodzinnymi, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.
	Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów.
	Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb.
	Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego .
	Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)

Wybór działań zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

VI. Adresaci programu

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2023-2025 adresowany jest do rodzin wychowujących dzieci, zamieszkałych na terenie Gminy Sędziszów, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VII. Czas realizacji programu i przewidywane efekty realizacji Programu.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2023-2025. Dzięki współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie:

- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagającym wsparcia,
- reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska,
- realizacja działań o charakterze środowiskowym, zwłaszcza w zakresie spędzania czasu wolnego.

VIII. Źródło finansowania Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2023-2025

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Sędziszów, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z programów i konkursów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny oraz ze środków unijnych.

IX. Realizatorzy i partnerzy programu

Program będzie realizowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie we współpracy z instytucjami opisanymi w poniższej tabeli.

Lp.	Instytucja	Zadania/zakres współpracy
1.	Urząd Miejski w Sędziszowie	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
3.	Sąd Rejonowy w Jędrzejowie Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego
4.	Kuratorzy Sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziszowie	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostęp do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sędziszowie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7.	Komisariat Policji w Sędziszowie	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Sędziszów. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
8.	Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kulturę, sztukę i zajęcia ruchowe. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów.
9.	Szkoły z terenu Gminy Sędziszów	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji). Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
10.	Przychodnia/Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Sędziszów	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
11.	Parafie w Gminie Sędziszów	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
12.	Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
13.	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sędziszowie	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć sportowych i urozmaiconych form relaksu oraz wypoczynku. Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego.
14.	Placówka wsparcia dziennego – Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna w Sędziszowie	Wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami . Pomoc dla dzieci i młodzieży pragnącej rozwijać swoje twórcze zainteresowania i talenty.

X. Monitorowanie i ewaluacja programu

1. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej w Sędziszowie. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

2. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. W ramach realizacji Programu będą gromadzone i analizowane dane dotyczące zaplanowanych zadań. Uzyskane informacje pozwolą ocenić efektywność i skuteczność przyjętych założeń, a także zaplanować działania korygujące. Wskazana więc jest stała współpraca między instytucjami i organizacjami w celu zapewnienia jak najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Efektem ewaluacji będą wnioski i sugestie do ewentualnej modyfikacji działań. W trakcie realizacji Programu będzie istniała możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. Zmiany te będą przedstawiane Radzie Miejskiej w Sędziszowie do zatwierdzenia.

XI. Podsumowanie i wnioski końcowe

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny:

- grupy wsparcia,
- punkt konsultacyjny (pracownik socjalny, prawnik, psycholog, policjant),
- warsztaty dla rodziny - „szkoła dla rodziny”.

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny nakłada na gminę art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.).

Poprzednio opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 447) zakończył swój okres obowiązywania w roku 2022.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest najważniejszym dokumentem o realizowanej lokalnej polityce wspierania rodziny w Gminie Sędziszów.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych, których obowiązkiem jest zapewnienie im opieki i odpowiednich warunków do harmonijnego rozwoju. W związku z powyższym niezwykle ważne jest otoczenie rodziny należyłą uwagą i troską.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obliguje gminy do realizacji zadania jakim jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przepisy w/w ustawy wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania. W pierwszym z nich kładzie się nacisk na wsparcie rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w drugim natomiast na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania dziecka przez rodziców.

Niniejszy dokument zawiera diagnozę sytuacji rodzin zamieszkujących teren Gminy Sędziszów. Przetawia analizę dotyczącą zjawisk występujących w ogniskach domowych oraz istotne obszary problemowe związane z funkcjonowaniem dzieci oraz ich rodziców. Ukazuje także formy wsparcia rodziny realizowane na terenie Gminy Sędziszów.

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Sędziszów na lata 2023-2025 jest tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych oraz przywracania rodzinom zdolności do przezwyciężania ich problemów opiekuńczo-wychowawczych, przy współpracy różnych instytucji stawiających w centrum zainteresowania dobro rodziny i dziecka.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.